

Luhačovické Noviny 09

září 2021, ročník XXVIII.

Luhačovice pramenící

 MĚSTO LUHAČOVICE

Zasedání Zastupitelstva města Luhačovice

Čtvrtek 16. 9. od 15.00 hodin
Velká zasedací místnost

DIVADLO

Rychlé šípy / Slovácké divadlo

Pátek 10. 9. v 19.30
MĚDK Elektra, sál Rondo

FESTIVAL

Písni a tancem 2021 / Festival dětských folklorních souborů

9.–12. 9. 2021

Areál města, lázně

Téma: Jablko a strom. Vystoupí: Leluja,
Barvínek, Klobučánek, odzemkáři bratři
Julinovi, Nivnička, Muzikaša, Malé Zálesí

KONCERTY / JARMARK

Naše obec, naše radost 2021

Sobota 11. 9., 10.30–18.00

Lázeňské náměstí

V programu budou postupně představeny
mikroregiony Zlínského kraje.

10.40 avaroM dnaBseulB – bluesrock. kapela

11.40 Ženský pěvecký sbor Otrokovice

12.00 Taneční kurzy Otrokovické Besedy

13.10 Pěvecký sbor Cantare, z. s.

13.35 The Crazy Flappers – taneční skupina

14.10 Hudební trio ARS ANIMAE

14.35 Ženský pěvecký sbor Divinum

15.10 Wallachian brass quintet

15.40 Latinsko–americké tance Tomáše

Judase a Amálie Bauerové

16.30 Honza Grebík – slovácký písničkář

17.45 Freedom – rocková kapela

Ochutnávka a drobný prodej lokálních
produktů, ukázky řemesel. Interaktivní
program pro děti, tvořivé dílničky. Pre-
zentace turistické nabídky destinace
Zlínsko–Luhačovicko a Východní Moravy.

Poděkování všem, kdo pomohli s následky ničivé bouře

Po ničivé bouři v noci z 24. na 25. června se město dokázalo během krátké doby vrátit do normálního života. Za to patří poděkování všem, kdo se jakkoliv zapojili do pomoci s odstraňováním škod, ať už obětavou prací, materiální podporou, či finančním příspěvkem. Celou událost, její řešení i velkou pomoc mnoha lidí připomíná starosta Marian Ležák: „Ničivá bouře se prohnala Luhačovicemi kolem 22. hodiny a poškodila řadu budov a zničila značnou část zeleně. Nejhorší škoda byla na internátu SOŠ Luhačovice. Vítr zdemoloval a odnesl střechu budovy a její rozmetané části pak zatarasily Masarykovu ulici. Naštěstí se ale toto řádění živlu obešlo bez zranění. Jako první zasahovali na místě profesionální hasiči. Oceňuji rychlost i profesionalitu zásahu všech členů HZS ZK. Stejně poděkování patří všem dalším, kdo nám okamžitě začali s řešením následků pomáhat. Spolu s hasiči vedení města ihned pokračovalo v nejnnutnějších krocích. Bylo potřeba jednak uvolnit co nejdříve hlavní ulici a obnovit provoz, zcela okamžitě se muselo řešit ale zejména to, kam ubytovat studenty SOŠ, kteří uprostřed deštivé noci najednou museli opustit internát a zůstali bez střechy nad hlavou. Díky vstřícnosti místních podnikatelů se nám už do půlnoci podařilo zajistit ubytování pro všech 30 dětí. Lůžka pro ně bezplatně poskytl penzion Stella, Lázeňský léčebný dům Praha a lázeňský hotel Miramare. Za ubytování studentů jim patří obrovské poděkování.“ Jak starosta dodává, už v noci se podařilo zprůjezdit komunikaci. Aby byly všechny práce co nejlépe koordinovány, byla samozřejmě svolána v rámci krizového řízení bezpečnostní rada města. „Na ní jsme v ranních hodinách sladili další postup s profesionálními hasiči, městskou i státní policií a také s dobrovolnými hasiči a začali jsme koordinovat další odstraňování důsledků živelné pohromy,“ nastínil starosta. Ráno po ničivé bouři i v dalších dnech se připojovalo stále

více a více lidí ochotných pomoci. „Všem velmi děkujeme. Zejména obrovskou měrou pomohly sbory dobrovolných hasičů. A to jednak z našeho města Luhačovice a místní části Polichno, ale také z Bojkovic, Velkého Ořechova, Pozlovic, Ludkovic, z Mirošova a Lípy. S likvidací škod přijeli pomoci i hasiči města Zlín a pracovníci Městské policie Zlín specializovaní na výškové práce. Dík ale patří úplně všem, kdo se zapojili, pomáhali s odklizením sutin a spadáných stromů nebo s opravami poničených střech nebo třeba poskytlí potřebnou techniku,“ oceňuje starosta.

Na obnově město spolupracovalo i s vedením kraje. „Se situací se přijel seznámit pan hejtman, který řešil nejen obnovu budovy SOŠ, kterou kraj zřizuje, ale i mnohamilionové škody v celém městě. Projednávaly a stále se průběžně řeší možnosti, jak ze strany Zlínského kraje pomoci Luhačovicím s obnovou zeleně a další poničené infrastruktury. Velmi oceňuji tuto snahu našemu městu pomoci,“ doplnil starosta Ležák.

V následujících dnech a týdnech se pokračovalo v odklizení sutin a padáných stromů. „Do odstraňování škod v ulicích byly samozřejmě zásadním způsobem zapojeny také Technické služby, které intenzivně pracovaly řadu týdnů nejen v nejhůře postižených místech, jako byly ulice Masarykova nebo Nádražní, ale i v dalších méně zasažených lokalitách. Poděkování patří také hotelům Pohoda a Miramare, které nabídly v prvních dnech zajištění stravy pro hasiče, kteří odstraňovali ty nejzávažnější škody,“ vyzdvihl starosta. „Díky Korunce Luhačovice byl ihned od začátku k dispozici transparentní účet, na který lidé přispěli formou drobnějších darů k začátku srpna celkově již asi 335 000 Kč. Přímo na obnovu poškozených veřejných ploch bylo věnováno formou darovací smlouvy od společnosti IVF ZLÍN Czech republic, s. r. o., ZÁLEŠÍ, a. s., Karmínová, s. r. o., MANAG development, a. s., a obec Kladeruby

dalších 260 000 Kč. Za všechny dary společností i občanům mnohokrát děkujeme,“ dodal starosta. Upozorňuje zároveň ale na to, že dopady na město budou dlouhodobé a s odklizením nejviditelnějších škod nezmizí tak rychle. „Byla poškozena obrovská část zeleně, kterou musíme obnovit. Provádí se dendrologický průzkum a předpokládá se, že dalších několik desítek poškozených stromů se bude muset kvůli bezpečnosti ještě pokácet. Obnovit zeleň chceme nejen na pozemcích města, ale například i ve spolupráci s Povodím Moravy na březích Štávnice. Chceme využít co nejvíce možných zdrojů nejen z darů ale i z dotací, a navázat i na skvělé zkušenosti s komunitní výsadbou nových stromů, kterou se nám podařilo skvěle rozjet a o niž je mezi občany velký zájem. Věřím proto, že bude naše město díky pomoci vás všech brzy ještě krásnější a plné zeleně, tak abychom se tu skvěle cítili my obyvatelé i všichni návštěvníci. Všem, kdo se do obnovy jakkoliv zapojili nebo ještě zapojí, proto jménem svým i celého vedení města ještě jednou moc děkuji,“ uzavřel starosta Marian Ležák.

„V Luhačovicích řádl 24. 6. tzv. downburst,“ vysvětlil meteorolog

Jak vlastně mohla bouře způsobit v Luhačovicích takové škody? A nešlo o tornádo? Situaci přiblížil Vladimír Večeřa, provozovatel meteorologické stanice Luhamet, sídlící v nedalekých Sehradcích. (www.luhamet.cz)

Bouřka postupující na Luhačovice byla velmi specifického typu HP supercela a taková tehdy dokonce nebyla jediná v okolí. Přitom pro vznik této bouřky se musí sejít mnoho faktorů, jako je vysoká teplota, vlhkost, ale taky specifický vítr, který má v různých výškách různý směr. Hned západně od této supercely byla nedaleko v oblasti Napajedel druhá,

kteřá toho dne původně zasáhla Hodonínsko tornádem.

Bylo tornádo v tento den i v Luhačovicích?

Nebylo. Jednalo se o downburst nebo i microburst, které supercely obnáší spolu s velkými kroupami.

Co je samotný downburst či microburst?

Downburst (microburst) je výtok chladného vzduchu z konvektivní bouře, který přímo v mraku obsahuje kroupy. Jakmile je jich moc, tato kapsa začne klesat, kroupy postupně tají a kapsa vzduchu se díky tajícímu ledu začne více ochlazovat. Tím se zvýší pádová rychlost, která na povrchu vytvoří velice silný vítr s šíří škod od jednotek metrů až po desítky či stovky metrů.

Jak celá situace vypadala?

Za knihovnou v Luhačovicích je menší les a v tomto případě šlo o microburst, který má šířku menší, a vítr dosahuje velkých nárazů. Microburst prošel mezi knihovnou a budovou vedle a narazil na budovu přes

silnici (internát SOŠ), kde doslova nabral plechovou střechu do vzduchu, a v okolí následně způsobil různé škody. Dále v oblasti panelových domů a v okolí vlakového nádraží se jednalo patrně o downburst a je i docela možné, že druhý downburst mohl být i v ulici Družstevní.

Nikola Synek

Poděkování

Výbor společenství vlastníků domu čp. 50 Masarykova ul. v Luhačovicích jménem všech svých obyvatel děkuje firmě STUNEX, vedoucímu panu Ing. Krahulíkovi a všem jeho pracovníkům

za příkladnou a okamžitou pomoc při zajištění střechy našeho domu. Střecha byla zdemolována noční vichřicí, která postihla 24. 6. 2021 naše město. Pracovníci ihned následný den ráno

provizorně zajistili střechu folií a tím zabránili dalšímu poškození bytů. Děkujeme za jejich práci.

Výbor SVJ Masarykova 50, Luhačovice

Informace pro voliče – výzva k ověření platnosti OP

Informace pro voliče k prokazování totožnosti a státního občanství ČR ve volebních místnostech pro účel výkonu volebního práva do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které se uskuteční ve dnech 8. a 9. října 2021

Zák. č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů stanoví **povinnost voliče po příchodu do volební místnosti prokázat svou TOŽNOST a STÁTNÍ OBČANSTVÍ ČR**

- platným cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem ČR nebo cestovním průkazem
- nebo platným občanským průkazem.

Jinými doklady (např. řidičský průkaz) pro účel výkonu aktivního volebního práva nelze prokázat totožnost ani státní občanství. Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství ČR, nebude mu hlasování umožněno.

Dne 2. srpna 2021 nabyl účinnosti nový zákon o občanských průkazech č. 269/2021 Sb., který oproti předchozímu zákonu (zák. č. 328/1999 Sb.) již neumožňuje pro účel výkonu volebního práva **vydávání občanských**

průkazů bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 1 měsíc, tzn. v době, kdy bude probíhat hlasování.

Vyzýváme voliče, kteří jsou držiteli platného cestovního pasu nebo občanského průkazu, aby si ověřili, zdali před konáním voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (*kteřé se uskuteční 08. a 09. října 2021*) **nedojde k uplynutí platnosti dokladu totožnosti, a případně v dostatečném předstihu požádali kterýkoliv obecní úřad s rozšířenou působností o vydání nového občanského průkazu.**

Jana Homolková

Drahý odpad je největším strašákem měst a obcí, říká výzkum. A jak jsou na tom Luhačovice a jeho obyvatelé?

Pro 89 % oslovených měst a obcí jsou nezávažnějším problémem rostoucí náklady spojené se sběrem, svozem a zpracováním odpadu. Vyplývá to z dotazníkového šetření spolku Arnika, který mezi městy a obcemi po celé České republice zkoumal překážky při dosahování cílů v prevenci vzniku odpadů, separaci a ve zvyšování efektivity

a dalších cílů odpadového hospodářství.

Podle nového zákona o odpadech platného od 1. 1. 2021 jsou obce povinny vytrítit z komunálního odpadu:

- 60 % do roku 2025,
- 65 % do roku 2030,
- 70 % do roku 2035 tříditelné složky odpadu (např. papír, plast, sklo, bio, dřevo, textil, kovy, atd.).

Za nesplnění cílů mohou nastat sankce, zároveň se zvýší poplatky za skládkování.

Dále dle nového zákona by každý občan měl vyprodukovat v jednotlivých letech níže uvedené množství komunálního odpadu (odpad v černých popelnících + velkoobjemový odpad).

ROK	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Požadované maximální množství odpadu na obyvatele v kg	200	190	180	170	160	150	140	130	120	120

Tab. Zákonem požadované maximální množství komunálního odpadu na občana/rok.

ROK	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rostoucí složka skládkovacího poplatku v Kč/t	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850

Tab. Zákonem stanovená rostoucí složka skládkovacího poplatku při nesplnění hodnot v předchozí tabulce.

Splnění legislativních požadavků bude podle měst a obcí velmi náročné, protože v relativně krátké době musí zvýšit množství vytríděného odpadu a snížit produkci smíšeného komunálního odpadu. Z výsledků soutěže Odpadový Oskar, která

hledá sídla České republiky, kde lidé vyhazují nejméně odpadů a nejlépe třídí, se míra třídění pohybuje kolem 55 %. Celorepublikový průměr je jen 40 %.

Není tedy divu, že města a obce řeší jak přenést nové povinnosti, cíle

a limity i na své občany. Pokud totiž město stanovených limitů nedosáhne, bude to město, a tedy i jeho občany stát větší a větší náklady, protože občané jsou právě producenty těchto odpadů. A to je potřeba, aby si každý občan uvědomil.

Produkce odpadu na 1 obyvatele Luhačovic dle dat roku 2020

(hodnoty jsou pouze za odpady vyprodukované občany, nejsou zde podnikatelé či jiné organizace)
Ze statistik vyplývá, že 1 obyvatele Luhačovic vyprodukuje:

Popis odpadu	kg na jednoho obyvatele	Poznámka
Odpad komunální v popelnících a velkoobjemový odpad	250	Zákonem požadovaný limit je 200 kg (r. 2021), 190 kg (r. 2022)
Ostatní komunální odpad (tříděný odpad, dřevo, oděvy, kovy, atd.)	190	
Nebezpečný odpad	0,3	
Stavební odpad	76	
Celkem	501,3	

Odstranění takového množství odpadu na skládce, v třídíčkách, spalovnách stojí okolo 500 Kč. A to tato částka v sobě nezahrnuje ještě náklady na svoz odpadu (PHM, mzdové náklady, náklady na provoz vozidel, sběrného dvora atd.)! Ze statistik rovněž vyplývá, že 1 obyvatel Luhačovic vytrídí (dle státem stanoveného vzorce):

- cca 44 % tříděného odpadu z odpadu komunálního.

Jaké závěry a nelehké cíle plynou pro Luhačovice a jejich občany?

- V přepočtu na 1 obyvatele neplníme požadované limity v množství produkovaného odpadu z popelnic a velkoobjemového odpadu. Každý občan by měl snížit produkci minimálně o 40 kg/rok (což představuje např. 5 vývozu popelnice o 120 l).

- Nedosahujeme požadované třídící procento.
- Neplnění limitů stojí město Luhačovice za skládkování více než obec, jejíž občané cíle dosáhli.
- Je nutné hledat důvody daného stavu v Luhačovicích.
- Je nutné přehodnotit poplatkový systém a výši poplatků za odpad.
- Je třeba rozšířit možnosti třídění odpadů pro občany.
- Je nutné propagovat třídění a informovat lidi v odpadové tematice.
- Je třeba hledat možnosti jak snížit produkci odpadu.
- Je potřeba přenést zodpovědnost za limity i na občany.

Jaké kroky již nyní podnikáme?

- Diskutujeme s jinými obcemi a hledáme příklady dobré praxe.

- Píšeme série článků o odpadech, aby si i občané uvědomili, že odpad se stal problémem pro řadu měst a obcí.
- Připravujeme novu vyhlášku města v poplatcích za odpady.
- Rozšiřujeme místa a kontejnery na tříděný odpad.
- V roce 2022 zavedeme systém sběru plechovek.
- Snažíme se eliminovat zneužívání systému a vyhledávat tzv. černé pasažéry.
- Vyhodnocujeme plusy a mínusy různých poplatkových systémů:
 - na obyvatele,
 - na vyprodukované množství odpadu,
 - na objednanou kapacitu svážené popelnice.

Jiří Šústek

Zahájení prací v ulici Hrazanská

Vybraný zhotovitel stavby, firma COLAS CZ, a. s., zahájí na přelomu srpna a září stavební práce v ulici Hrazanská. Práce budou hotovy nejpozději do poloviny listopadu.

Stavba bude rozdělena na dvě etapy. Práce začnou ve spodní části ulice,

kde jsou nyní žulové kostky, tato první etapa bude končit u křižovatky do ul. V Drahách (ta bude v této etapě průjezdná). Druhá etapa bude zahrnovat horní část ulice až po konec zástavby. V průběhu etap bude daný úsek ulice uzavřen a bude vyznačena objízdná trasa pro vozidla do 3,5 t a nad 3,5 t. Rekonstrukce chodníků po kratších úsecích by měla přijít na řadu nakonec. Stavba vyžaduje koordinaci s dalšími subjekty, mimo jiné z důvodu nutné

přeložky sloupu nízkého napětí na proti č. p. 31.

Stavba tedy bude probíhat souběžně s rekonstrukcí mostu na ulici Družstevní, nemělo by to ale znamenat žádné zásadní dopravní komplikace.

Prosíme všechny občany i návštěvníky o trpělivost a respektování všech pokynů souvisejících se stavbou.

Magdalena Blahová

Gratulace k 100. narozeninám

Luhačovjanka Libuše Máčalíková oslavila v srpnu krásné 100. narozeniny. K jubileu jedné z nejstarších občanek města přišli popřát také starosta Marian Ležák a místostarosta Jiří Šústek. Oslavenkyni popřáli s kyticí a dárkovým balíčkem a také jí věnovali pamětní minci.

„Přejeme paní Máčalíkové do dalších let hlavně hodně zdraví a vitality,“ poznamenal starosta Marian Ležák. Jak prozradila snacha oslavenkyně, Jana Máčalíková, jubilantka byla mimo jiné po dlouhá léta nadšenou čtenářkou, která ještě donedávna pravidelně využívala služeb městské knihovny. Věří, že za tím, že se oslavenkyně dočkala tak krásného životního výročí,

stojí i její celoživotní houževnatost nebo to, jak ráda se věnovala rodině a s oblibou také domácím pracím. Řadu let navíc ochotně pomáhala ostatním, když pracovala jako pečovatelka. A jak vidí svůj recept na dlouhověkost sama jubilantka?

„Recept nemám žádný, ale často nad tím přemýšlím, proč jsem tady tak dlouho. Můj tatínek zemřel už ve dvaapadesáti letech a já si myslím, že tak musím odžít i jeho život,“ svěřila se paní Libuše Máčalíková. Ke gratulaci k jejím stým narozeninám se připojujeme také za redakci Luhačovických novin.

Nikola Synek

Vzpomínky

„Utichly kroky i Tvůj hlas, ale tvůj obraz zůstal v nás.“

Dne 17. 7. 2021 jsme vzpomenuli 1 rok od chvíle, kdy nás opustil náš manžel a tatínek, dědeček pan **FRANTIŠEK RAK**.

Stále vzpomíná manželka Mária, dcera Monika s rodinou, dcera Jana s rodinou a syn František s rodinou.

Dne 19. 8. uplynuly 3 roky od úmrtí naší milované maminky, babičky a prababičky **ANEŽKY ZÁHORSKÉ**.

S láskou vzpomínají děti s rodinami.

Dne 29. 8. uplynulo 25 let od úmrtí naší maminky

LUDMILY OBADALOVÉ.

S láskou vzpomíná dcera Eliška a Jarmila s rodinou.

Dne 3. září 2021 uplynou 2 roky od chvíle, co nás navždy opustil náš manžel, tatínek, dědeček a pradědeček pan **VLASTISLAV MIKULČÍK**.

Stále vzpomínají rodiny Mikulčíkova a Gavlasova.

Dne 6. 9. tomu bude již 10 let, co nás navždy opustil náš tatínek a dědeček pan **VÁCLAV MIŠKAŘÍK**.

S láskou stále vzpomínají dcera Alena s rodinou, syn Vlastimil s rodinou, dcera Dagmar s rodinou.

Děkujeme všem za tichou vzpomínku.

„V životě jsou chvíle, se kterými se nikdy nesmíříme.“

Dne 10. 9. 2021 uplyne 6 dlouhých let, co nás navždy opustil můj manžel, tatínek, dědeček a pradědeček pan **JOSEF KRANZ**.

S láskou vzpomínáme a děkujeme všem, kteří ho měli rádi jako my a vzpomenu s námi. Manželka Marie, dcera a syn s rodinami

Dne 14. 9. 2021 uplynou 2 roky od chvíle, kdy nás navždy opustila paní **JAROSLAVA SEMELOVÁ**.

S láskou vzpomínají manžel Karel, dcera Jarmila s partnerem a syn Karel s rodinou.

Dne 30. září uplyne 10 let, kdy nás opustila paní **HELENA SCHLIMBACHOVÁ**.

S láskou vzpomíná manžel s rodinou. Vše zmizí, jen stopy Tvé práce a lásky zůstanou. Děkujeme všem, kteří vzpomenu s námi.

Blahopřání

Dne 14. 8. 2021 oslavili **IVA HANOUSKOVÁ**

A VLADISLAV

HANOUSEK zlatou svatbu.

Do dalších společných let přejeme hlavně hodně zdraví a dobrou náladu.

Celá rodina

Společenská kronika

Narození

Matěj Kondler
Theodor Provodovský
Pavel Živněř

Žofie Buberníková
František Jakůbek

Blahopřejeme.

Sňatky

Jarmila Dostálková

a

Petr Šustek

Jitka Marková

a

Ondřej Vaculík

Blahopřejeme.

Úmrtí

Vladimír Řehák

80 let

Antonín Kocián

88 let

Eduard Misler

72 let

Marie Konečná

86 let

Všem pozůstalým vyjadřujeme

Zdeněk Antonovič

69 let

upřímnou soustrast.

Vzpomínka na významného malíře

V letošním roce uplyne 160 let od narození významného českého a moravského malíře Joži Uprky (1861–1940), který zasvětil život své vlasti, svému rodnému Slovácku. V posledním desetiletí je předními odborníky na výtvarné umění a milovníky historie označován velmi výstižně za Evropana slováckého venkova. Přes různé nabídky a výzvy zůstal věrný tomuto překrásnému koutu naší země. Ve své tvorbě nehledal cizí vzory, nepřizpůsoboval se tendenčně novým směrům ve výtvarném umění a požadavkům trhu. Maloval s lidmi a pro lidi, a tak už za svého života se stal velmi populární. I přes nelehké malířské začátky a nutnost překonat složité období ve svém životě se stal uznávaným, svěbytným a respektovaným

malířem. Některé jeho obrazy patří mezi stěžejní díla české a evropské výtvarné scény 19. a 20. století. K uctění památky tohoto umělce vznikla, z iniciativy několika milovníků výtvarného umění a patriotů Slovácka, v památkově chráněné barokní budově bývalé jezuitské koleje v Uherském Hradišti stálá expozice, která je současně i muzeem s celou řadou artefaktů. Na ploše 1200 m² ve dvanácti výstavních sálech je vystaveno 160 obrazů Uprky a 20 plastik jeho bratra, sochaře Franty. Stálá expozice se stala důležitým kulturně vzdělávacím centrem Zlínského kraje. Podle všech dostupných informací je co do počtu vystavených exponátů a výstavní plochy jednou z největších stálých expozic jednoho malíře 19. a 20. století v Evropě. Jsme rádi, že na prohlídku stálé expozice přijíždí, zvláště po tom, čím jsme si v naší zemi před nedávnem prošli, také stále více hostů – klientů lázní Luhačovice. Je symbolické, že právě Joža Uprka za svého života býval častým hostem svých milovaných lázní v Luhačovicích. Dlouholeté přátelství mne pojilo s MUDr. Evou Novákovou Uprkovou, která mi vyprávěla, jak si její dědeček pochvaloval léčebné pobyty v Luhačovicích i to, jak čas od času po schůzi klubu přátel umění v Brně na začátku 20. století spolu s Leošem Janáčkem velmi živě diskutovali o blahodárných účincích těchto neznámějších moravských lázní. Z Hroznové Lhoty, kde Uprka žil většinu svého života, a později i z Kloboušic na Slovensku to měl do Luhačovic velmi blízko, a tak to bylo současně vyhledávané místo pro jeho setkávání s významnými osobnostmi, představiteli výtvarného umění a kultury tehdejší doby. Světoznámý architekt Dušan Jurkovič a MUDr. Pavel Blaho, lékař, politik a novinář, kteří jsou určitě zapsáni zlatým písmem do kroniky lázní Luhačovice, byli nejen Uprkovými obdivovateli, ale pojilo je i dlouholeté neformální přátelství. Jako národní buditelé měli osobní charisma a společnou vizi. Dodnes na ně vzpomínáme s obdivem, vděčností, uznáním a úctou. Je ke cti zdejší radnice, že po Uprkovi, Jurkovičovi i Blahovi jsou pojmenovány ulice, aleje a další významná

místa v Luhačovicích. Mluvíme-li o Uprkovi a lázních Luhačovice, nelze nezpomenout i další výtvarné umělce jeho generace, kteří se zde léčili, hledali klid, pohodu, odpočinek a inspiraci pro svoji tvůrčí práci. Není proto náhodou, že právě v Luhačovicích a v blízkém okolí vznikla celá řada dnes známých děl zejména české krajinářské školy, z nichž některá jsou klenotem NG v Praze či jiných významných státních a soukromých sbírek. Mezi ty výtvarné umělce, které příznivá atmosféra lázní Luhačovice inspirovala k namalování promenád, parků, lesů a dalších zajímavých motivů, patřili například žáci slavného profesora Mařáka – Antonín Slavíček, Stanislav Lolek, František Pečinka, Karel Nejedlý, ale i o něco mladší malíři – Karel Zápeca, Josef Nesázal a další. Myslím, že každý s citem pro výtvarné umění a přírodu musí pookřát, když si prohlíží Luhačovickou alej od Antonína Slavíčka nebo podobný motiv od Stanislava Lolka. Nádherný impresionistický obraz Luhačovická alej od Stanislava Lolka je k vidění do konce září letošního roku na výstavě výtvarníků pod názvem Odkojení Slováckem v Galerii Joži Uprky v Uherském Hradišti. Díla všech těchto umělců, dnes již klasiků, jsou kromě výtvarné kvality dokumentem doby, života a tradic, důležitým svědectvím o životě našich předků. Uprka, jako jedna z nejvýraznějších a nejosobitějších malířských individualit, se stal postupně přirozenou vůdčí osobností výtvarného života na celé Moravě. Svého postavení a přátelských kontaktů dokázal využít k povznesení výtvarného umění a kultury nejen tohoto regionu, ale tvůrčím příkladem ovlivnil i nastupující generace výtvarných umělců.

Galerie Joži Uprky, která dbá o památku na Jožu Uprku, uspořádala pod záštitou radnice v roce 2016 úspěšnou výstavu Malíři Slovácka v domě kultury Elektra v Luhačovicích. Obdobné výstavy organizujeme na různých místech několikrát do roka a setkávají se s velkým zájmem veřejnosti. V letošním roce, jak bylo uvedeno, organizuje Galerie Joži Uprky ke 160. výročí narození fenoména jménem Joža Uprka řadu kulturně

společenských akcí. Téměř připravená výstava Uprky v Paříži, nad kterou převzal záštitu český premiér Andrej Babiš, musela být z důvodu pandemie přeložena na rok 2022. Touto výstavou v samém světovém centru kultury a umění by Uprka vrátil návštěvu Augustu Rodinovi, kterou ho francouzský sochař potčil v roce 1902 v Hroznové Lhotě. Předpokládáme, že za účasti některého z ústavních činitelů ČR dojde v nejbližší době v centru Uherského Hradiště k odhalení pamětní bronzové desky Joži Uprky od akademického sochaře Zdenka Tománka. Obdobným způsobem hodlají uctít památku Uprky naši krajané v USA, mimo jiné i proto, že jeho obrazy jim připomínají život předků. I to je jeden z důvodů, proč začátkem srpna navštívila Slovácko a Galerii Joži Uprky významná představitelka našich krajanů žijících v USA, ředitelka muzea Cedar Rapids ve státě Illinois, paní Cecilie Rokusek. Uprka je i za oceánem, ale i v jiných zemích, kde žijí naši krajané, velmi populární. Zajímavé informace o životě a díle Joži Uprky mohou čtenáři a hosté lázní Luhačovic získat vždy poslední sobotu v měsíci od 14.00 hodin v Galerii Joži Uprky v Uherském Hradišti při komentované prohlídce za účasti zakladatele a kurátora expozice.

dr. Petr Vašát, spoluzakladatel Galerie Joži Uprky v Uherském Hradišti

Akademii V. Hudečka vyhrál Marek Pavlica

Na přelomu července a srpna se uskutečnil jubilejní 25. ročník Akademie Václava Hudečka. Po dva týdny se pod vedením tohoto světoznámého houslového virtuosa zdokonalovalo 17 mladých talentovaných hudebníků, z toho 7 houslistek a 10 houslistů. Ti všichni se představili také na řadě absolventských koncertů, které jsou s akcí již tradičně spojeny a těší se oblibě návštěvníků. Jediným účastníkem mezi studenty z domácího Zlínského kraje byl Marek Pavlica, syn známého primáše Hradišťanu. Právě tento skvělý houslista byl oceněn na závěrečném galavečeru 6. srpna jako letošní vítěz. Převzal tak při slavnostním vyhlášení nejlepší účastník v Elektře již tradiční cenu pro vítěze, nový mistrovský nástroj. Obdržel také cenu od hejtmana Zlínského kraje Radima Holiše, který nad celou Akademií převzal záštitu. Na řadě

akcí Akademie a samozřejmě ani na závěrečném večeru nechyběl starosta Marian Ležák, protože Luhačovice jsou stejně jako kraj tradičním podporovatelem této skvělé kulturní akce. Vítězi kromě dalších hostů a významných osobností k úspěchu tleskal například i ministr zdravotnictví Adam Vojtěch, který tou dobou trávil v našem lázeňském městě dovolenou a krásnou hudbu v podání mladých talentů si také nenechal ujít. Na závěrečném večeru se také gratulovalo a děkovalo mistru Hudečkovi ke čtvrt století úspěšného fungování Akademie. Studenti mu společně přichystali i dort, na kterém byly figurky symbolizující mistra i letošní účastníky. Letošní vítěz, osmnáctiletý Marek Pavlica, se účastní Akademie již řádku let, poprvé na ni přijel jako docela malý chlapec. Při vyhlášení vítěze tak houslový virtuos Václav Hudeček

prozradil, že při Markově první účasti by asi málokdo tipoval, jak skvělým houslistou se tento mladý muzikant za pár let stane. Upozornil na jeho velkou píli, díky níž se Pavlicovi podařilo skvěle rozvinout svůj talent, až dosáhl takového mistrovství, že nedávno vyhrál i mezinárodní soutěž v Itálii. Hudeček také připomněl, jak rád si s tímto mladým talentem sám zahrál na nedávném vystoupení na Velehradě.

Nikola Synek

Rozhovor s Markem Pavlicou, vítězem AVH

Jaké jsou první pocity teď, chvílku po ocenění?

Je to skvělý pocit, vlastně jsem nic podobného ještě nezažil, je to opravdu jedinečné.

Čekal jste, že byste mohl vyhrát?

Nečekal, samozřejmě jsem si to vždycky přál, ale vůbec jsem to nečekal!

Co na to rodiče? Asi mají velkou radost, tatínek je známý houslista.

Já si myslím, že mají velkou radost,

ještě jsem s nimi nestačil před tímto rozhovorem mluvit, ale to vítězství je i pro ně. Je to jistým způsobem taková odměna za to, co všechno mi do toho houslového i běžného života dali.

Co máte z hudby nejraději? Hrajete jako tatínek taky v cimbálovce...

V cimbálovce hraju rád, ale studuju klasickou hudbu a ta je mi nejbližší. Cimbálovku beru jako takový oddech a zároveň načerpání inspirace.

Co máte nejraději z vážné hudby?

Nejde říct, který by byl můj nejvíce oblíbený hudební skladatel, ale i skrz

ten vztah k folkloru mám hodně rád díla Leoše Janáčka a ta jsou mi i skrze to prostředí, ve kterém jsem vyrůstal, asi nejbližší.

Na vyhlášení se mluvilo i o tom, že jste v Itálii nedávno vyhrál za své houslové umění významnou cenu. Čeho byste chtěl jako houslista dosáhnout? Může toho být spousta, vždyť v 18 letech máte celý život před sebou.

Já bych to hlavně rád dělal kvalitně, dobře, poctivě. No a to, co mi život nahraje, s tím se zkusím poprat.

Rozhovor s houslovým virtuosem Václavem Hudečkem

Letos slaví Akademie čtvrt století. Jak to vnímáte?

Mám samozřejmě radost, že jsme se dočkali 25. ročníku a hlavně že neubývá talentovaných studentů.

Přítom asi před 10 lety jsme chvíli měli takový pocit, že trochu talentů došli. Byli tu skvělí muzikanti, skvělí houslisté, ale byli jsme zmlsáni těmi našimi nejlepšími, jako je Jan Mráček, Josef Špaček nebo Jiří Vodička a samozřejmě taky slečny Eliška Kukulová, Klára Lešková, Marie Hasoňová, ze kterých jsou světoví virtuosové

a virtuosky. Pak byl takový útlum, ale v posledních letech vidíme, že i pak se narodili úžasní houslisté. Takže tento ročník byl takový, že bylo ze začátku dokonce asi 6 favoritů na hlavní cenu, což jsme tu snad ještě nikdy neměli. Takže mám ten nejlepší pocit, bylo to těžké rozhodování, kdo bude nejlepší a kdo na dalších místech.

To hodnocení vám usnadnilo i nové zapojení švýcarské nadace?

Určitě, umožnilo nám to dát těm mimořádným talentům další ocenění ve formě peněžní pomoci, takže rozdělávání cen tak bylo snazší.

Tento i uplynulý ročník se vzhledem k situaci vůbec nemusely uskutečnit. Asi je velká radost, že se to nakonec v obou případech i s koncerty povedlo?

Samozřejmě ta doba byla složitá kvůli všem těm omezením a byl to trochu zázrak, že se v obou letech Akademie uskutečnila, ač jsem sám překládal asi 150 koncertů, chvíli to vypadalo, že se bude hrát, pak zase že ne. Ale Akademie se konala v obou letech v plné parádě, tak věříme, že čtvrtstoletím naší Akademie se uzavře konečně i ten covid a že už bude na světě zase jen krásně.

Co čeká po Akademii vás osobně?

Mám nějaké letní festivaly, Svátky hudby v Litoměřicích, což je několik koncertů. No a v září už začíná normální sezona, takže doufám, že co nejvíce koncertů, které byly rušené a překládaly se, tak dokážeme dohrát.

Jak myslíte, že bude vypadat Akademie v dalších letech?

Věřím, že ti, kdo ještě letos na ceny nedosáhli, budou pilně cvičit a budou to oni, kdo si odsud odvezou mistrovské housle, smyčec nebo jinou cenu. Věřím, že všechno bude dál fungovat, máme tu úžasnou podporu od pana

starosty i od pana hejtmana. A podpora přetrvává, ač se mění političtí představitelé, a jsem rád, že například i bývalí hejtmani a starostové na naše koncerty chodí. Při letošním ročníku jsme zasadili strom, takže ho sem určitě i v dalších letech musíme přijet „zkontrolovat“, jestli se tu o něj dobře starají. Věřím, že to tu bude fungovat dál, s panem starostou jsme se bavili i o tom, že se ve městě mají rekonstruovat prostory, které by byly i úžasným zázemím pro naše studenty a také zajímavým koncertním prostorem. Samozřejmě v Luhačovicích je skvělých prostor řada, nejen Elektra, ale za běžných okolností děláme i koncerty v divadle, ve Vincentce, v kostele... Ale určitě držím Luhačovicím palce, aby se během dvou let, kdy se má ta rekonstrukce zvládnout, vše podařilo. Teď slavíme čtvrtstoletí fungování celkově, ale začínali jsme s Akademií první dva

ročníky v Kroměříži. Bylo by hezké, kdybychom si za dva roky, kdy to bude 25 let Akademie přímo v Luhačovicích, mohli v tom novém prostoru zahrát. A věřím, že tam občané i návštěvníci budou nadšeně na kulturní akce chodit.

Nikola Synek

Naše obec, naše radost – přehlídka toho nejlepšího

Již druhý ročník přehlídky toho nejlepšího z obcí, měst a mikroregionů Zlínsko a Luhačovic se uskuteční v sobotu 11. září 2021 od 10.00 hod. v samém srdci lázní, na Lázeňském náměstí v Luhačovicích.

Těšit se můžete na den plný dobrot – sušené ovoce, marmelády, bylinné výrobky, kozí sýry, mošty, ale také pivo z místního minipivovaru a pražírnu kávy. To vše a mnohem více budou prezentovat ve svých stáncích

zástupci mikroregionů Luhačovické Zálesí, Vizovicko, Slušovicko, Otrokovicko, Valašské Kloboucko, Bojkovsko a města Zlín a Uherský Brod.

Bohatý kulturní program nabídne hudební i taneční lahůdky. Na své si přijdou milovníci moderní, vážné i rockové hudby, představí se písničkáři Honza Grebík, tanečníci z Bojkovic, Otrokovic i Luhačovic, pěvecké sbory a celodenní kulturní program zakončí rocková kapela Freedom.

Pro děti je připraven interaktivní program, tvořivé dílničky, vyřezávání s řezbářem, výroba svíček ze včelího vosku či výroba šperků a náramků. Partnery akce jsou Zlínský kraj, Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, Lázně Luhačovice, a. s., a město Luhačovice. Vstupné na akci je zdarma.

Jarmila Ďurdová

Kino

Středa 1. 9. • 19.30

Muž se zaječima ušima /
Dny slovenské kultury
Komedie SR/ČR, 2020

Čtvrtek 2. 9. • 19.30

MatkyKomedie ČR, 2021

Sobota 4. 9. • 19.30

Prvok, Šampón, Tečka a KarelKomedie ČR, 2021

Pondělí 6. 9. • 19.30

Black WidowAkční USA, 2021, titulky

Úterý 7. 9. • 19.30

Jak Bůh hledal Karla
KLUBOVÝ FILM
Dokument ČR, 2020, titulky

Středa 8. 9. • 16.00

BábovkyRomantický ČR, 2020

Čtvrtek 9. 9. • 19.30

Cesta domůKomedie ČR, 2021

Pátek 10. 9. • 19.30

Jedině TerezaRomantický ČR, 2021

Sobota 11. 9. • 19.30

Gump – pes, který naučil lidi žít

Rodinný ČR, 2020

Pondělí 13. 9. • 19.30

Nebe**KLUBOVÝ FILM**Dokument ČR, 2021

Pátek 17. 9. • 19.30

Svéráz českého rybolovuDokument ČR, 2021

Sobota 18. 9. • 19.30

Marťánské lodě / MFF KV 2021Romantický ČR, 2021

Pondělí 20. 9. • 19.30

VečírekKomedie ČR, 2021

Úterý 21. 9. • 19.30

Smolný pich aneb Pitomý porno

MFF KV 2021

Komedie/erotický Rumunsko, 2021
titulky

Středa 22. 9. • 19.30

MatkyKomedie ČR, 2021

Čtvrtek 23. 9. • 19.30

ZbožňovanýKomedie ČR, 2021

Sobota 25. 9. • 19.30

Gump – pes, který naučil lidi žít

Rodinný ČR, 2020

Pondělí 27. 9. • 19.30

Atlas ptáků / MFF KV 2021Drama ČR, 2021

Úterý 28. 9. • 19.30

Zelený rytířFantasy Irsko, 2021, titulky

Středa 29. 9. • 19.30

Každá minuta života**MFF KV 2021**Dokument ČR, 2021

Čtvrtek 30. 9. • 19.30

Festival pana RifkinaKomedie USA, 2020, titulky

Kultura

DNY SLOVENSKÉ KULTURY

Středa 1. 9. • 19.30

MěDK Elektra, kinosál

Muž se zaječima ušimaKomedie SR/ČR, 2020

Čtvrtek 2. 9. • 15.00 • Lázeňské náměstí

Huncúti

Koncert slovenské skupiny

Čtvrtek 2. 9. • 19.30 • Lázeňské divadlo

Milenec

Brilantní komedie

Pátek 3. 9. • 19.30 • MěDK Elektra, kinosál

Nová ľudová hudba fujár
a pastierských pišťal

Marek Gonda

Sobota 4. 9. 20.00 Lázeňské divadlo

Fragile

Populární slovenská vokální skupina

Pátek 10. 9. • 19.30 • MěDK Elektra, sál Rondo

Rychlé šípy /
Slovácké divadlo
Uh. Hradiště

Sobota 11. 9. • 10.00 • Lázeňské náměstí

Naše obec, naše radost

Neděle 11. 9. • Lázeňské náměstí

Písni a tancem

Pátek 24. 9. • 19.30 • MěDK Elektra, kinosál

Noc flamenca

Úterý 28. 9. • 10.00 • ul. Dr. Veselého

Svatováclavský jarmarkKolonádní koncerty 15.00 • Lázeňské
náměstí

Sobota 4. 9. • Boni Discipuli

Neděle 5. 9. • Kloboukový den / Jazzbook

Kolonádní koncert k doplnění

atmosféry tradičního Kloboukového dne

Neděle 19. 9. • Josef Náhlovský a Kozi

bobky

Výstavy

Galerie Elektra

3. 9.–23. 9.

30 let spolu / Sdružení výtvarných
umělců moravsko-slovenského
pomezí

25. 9.–13. 10.

Martin Ryška, dělník výtvarné
práce – klasická kresba a malba

Hala Vincentka

1. 9.–30. 9.

Vzpomínky na hvězdný prach
Výstava luhačovických ochotníků
Jednou za rok mapuje průřez 11 let
jeho existence

Farní bazárek

Sobota 11. 9. od 14.00 do 17.00 nádvoří
u kostela
Dětské oblečení, obuv, hračky,
rezervace stolu nutná, tel.:
737 979 170, sedlarovak@atlas.cz,
poplatek 30 Kč/stůl, za deště
zrušeno.

Program SAS

**Čtvrtek 2. 9. • 15.00 knihovna
Schůzka**

**Pondělí 6. 9. • 15.00 u knihovny
Pétanque/Nevšová**

**Středa 8. 9. • 6.00 odjezd AN
Zájezd Třebíč, Náměšť**

**Pondělí 13. 9. • 15.00 u knihovny
Pétanque**

**Středa 15. 9. • 12.45 Petrůvka
Schůzka**

**Pondělí 20. 9. • 15.00 u knihovny
Pétanque**

**Čtvrtek 20. 9. • 8.00 odjezd AN
Pěší vycházka Syrákov, Vartovna,
6 km**

**Sobota 25. 9. • 8.45 odjezd AN
Den Zlínského kraje**

**Úterý 28. 9. • 9.00 AN
Luhačovice/Jarmark**

Přijďte mezi nás, rádi přivítáme nové členy

SVČ Luhačovice

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

**Čtvrtek 16. 9. od 7.30 Charita
Odběry glykémie a měření tlaku**

**Čtvrtek 16. 9. od 16.00 do 17.00 SVČ
Závody s koloběžkami a odrážedly,
jízda ve šlapacích autíčkách**
pro rodiče s dětmi a žáky 1.–5. tříd,
náhradní termín pátek 17. 9.

**Středa 22. 9. od 16.30 do 18.00
Sportovně-dopravní program/
cyklovýlet se starostou**
TRASA: SVČ Školní ulice, Družstevní
ulice, Biskupice – letiště střelba z vět-
rovek, Řetečov, Pozlovice, přehrada,
restaurace MaT.
Zapůjčení kol a elektrokol 22. 9. zdarma,
rezervace Bifu do 22. 9., zapůjčení od

15.00 do 16.00, vrácení od 19.00 do
19.30, cyklistické přilby vlastní. Za deště
zrušeno.

Dále proběhnou besedy: První po-
moc, O knihách s dopravní tematikou,
Experimentování s alkoholem, Myslivost,
les, ochrana přírody, péče o zvěř a ukáz-
ky práce se psy, S Besipem, ať vám svítí
slunce každý den. Sportovně dopravní
a výukové programy a seznamovací kurzy.

ZÁPIS DO KROUŽKŮ – přihlášky elek-
tronicky, informace a aktuální nabídka
www.svcluhacovice.cz

V tomto čísle Luhačovických novin přinášíme kontakty na sportovní organizace v Luhačovicích, sledujte výkony našich sportovců a můžete se k nim i přidat. Pokud nabízejte nějaké sportovní aktivity pro veřejnost, rádi náš seznam doplníme.

Název	web	Kontakt	Telefon
Městská plovárna	www.plovarnaluhacovice.cz		733 710 355
SC Radostova	www.radostova.cz		577 34 112
Středisko volného času Luhačovice	www.svcluhacovice.cz		577 131 686
Slovan Luhačovice	www.slovanluhacovice.cz	Libor Slezák	777 073 560
Oddíl golfu		Jan Křenek	602 421 070
Oddíl lyžování		Pavel Křenek	606 600 866
Oddíl orientačního běhu	www.ob-luhacovice.cz	Libor Slezák	777 073 560
Oddíl stolního tenisu		Pavel Žmolík	737 486 134
Sokol Luhačovice	www.sokolluhacovice.cz	Robert Kolařík	777 795 047
Oddíl házené		Robert Kolařík	777 795 047
Oddíl kuželek	www.kuzelky.luhacovice.cz	Petr Kudláček	603 507 711
Oddíl žen		Ludka Mejzlíková	603 370 071
FK Luhačovice	www.fkluhacovice.cz	Zdeněk Červenka	724 077 770
Tenisový klub	www.luhacovice.cz/tenis/	Jiří Koutný	602 749 349
Jóga Jana	www.jogajana.cz	Jana Horáčková	
Jóga s přírodou		Helena Hurtová	737 671 795

Září v knihovně

Léto uběhlo jako voda a rok se pomalu přesunul do podzimního času, v němž zkracující se dny vybíjí nejen k podzimním procházkám, ale i k návštěvě knihovny. Kromě nových knih Vám nabízíme možnost vypůjčení e-knih. Před prvním zapůjčením e-knihy je třeba být naším registrovaným čtenářem a mít v knihovně uvedenou platnou e-mailovou adresu. Následně se zaregistrujete na webu www.palmknihy.cz se stejnou e-mailovou adresou, jakou jste nahlásili u nás. Potom si stačí jen stáhnout zdarma aplikaci e-reading do svého mobilního

zařízení. Není podmínkou mít čtečku, stačí Vám „chytrý“ mobil! E-knihy si najdete u nás v katalogu, můžete si zapůjčit až 3 knihy naráz a na čtení máte 31 dnů. Neplatíte nic navíc, tyto výpůjčky jsou už uhrazeny Vaším ročním registračním poplatkem. Přesný návod najdete na našich webových stránkách, v sekci Děni v knihovně.

V říjnu budeme otevírat zimní semestr Virtuální univerzity třetího věku. Tentokrát bude na téma Život a dílo Michelangela Buonarottiho. Doba covidová nám bohužel v letním semestru nepřála a nemohli jsme se setkávat v knihovně, ale doufejme, že snad tento semestr bude nejen o nových

poznáních, ale také o milých osobních setkáních. Začínáme začátkem října, a pokud se budete chtít zařadit mezi nás, volejte na tel. 577 132 235, napište mail nebo přijďte osobně do knihovny. Přihlásit se budete moci do 24. 10. 2021.

Pokud okolnosti dovolí, proběhne u nás 9. 9. v 17.00 již tradiční zahájení festivalu Písní a tancem. Srdečně zveme malé i velké. Vstup volný.

Také se od září opět vracíme k naší „staré“ otevírací době. Budeme se těšit na Vaši návštěvu. A ještě vzkaz nejen pro školáky – nabízíme obalování knih, učebnic i sešitů.

Milana Mikulcová

Cykloturistika je v dnešní době jednou z velmi oblíbených možností jak trávit volný čas. Možnosti rozvoje této aktivity v Luhačovicích se dlouhodobě věnuje zastupitel Marek Žmolík.

Jsou možnosti cykloturistiky z vašeho pohledu v Luhačovicích dostatečné?

Luhačovice jsou výškově hodně členité, takže v relativně úzkém zastavěném údolí jsou možnosti cyklotras pro běžné nesportující cyklisty přece jen trochu omezené. I tak může cyklistický návštěvník Luhačovic, který je zde poprvé, najít tipy na zhruba desítku okružních tras na internetových stránkách města v oddíle Volný čas / Sportovní aktivity. Popisy tras jsou zde podpořeny odkazy na mapy.cz s datovými body a možností uložení do mobilu. Dále je zde k dispozici stažení přehledové mapky i celého cykloprůvodce, kde jsou stezky podrobněji popsány. Trochu složitější to asi budou mít návštěvníci, kteří internet nepoužívají nebo nemají po ruce. Zde se nabízí návštěva infocentra, kde cyklista dostane papírovou mapku okolí, na které sice zmíněné okruhy přímo vyznačeny nejsou, ale je možné získat radu přímo od dobře informovaných pracovníků. Další možností je cykloobchod BiFu, kde mají pro návštěvníky k dispozici letáky s mapkou a popisem několika základních okruhů.

V minulosti probíhaly pokusy opatřit trasy i speciálním značením, ale tyto snahy byly poněkud nekoordinované, každý subjekt si razil svůj způsob provedení značek, takže někdy docházelo ke zbytečnému zdvojení. Navíc vlivem následné nedostatečné údržby byla jejich trvanlivost omezená.

V současné době tedy nějaké ucelené značení zmíněných okruhů neexistuje. Protože však trasy v drtivé většině vedou po kombinaci turistických nebo cyklistických tras pravidelně značených Klubem českých turistů, popř. částečně po silnici, neměl by být pro jezdců problém cestu podle mapy najít.

Jednou z dlouhodobě diskutovaných možností rozvoje turistiky je bezpečný průjezd cyklistů městem. Město připravilo studii páteřní cyklotrasy průjezdu Luhačovicemi. Jaká jsou navrhovaná řešení?

Ano, průjezd na kole naším městem je aktuálně pro návštěvníka Luhačovic, ale i pro místní docela oříšek. Zcela chybí značení kudy projet údolím z jednoho konce na druhý, takže např. v okolí Zahradní čtvrti cykloturisté často hledají začátek cyklostezky do Biskupic. Město bývá zejména v sezoně přeplněné auty, k dispozici však nejsou žádné vyhrazené nebo ochranné cyklistické pruhy, trasa často vede i po převážně pěších oblastech v okolí lázní. Na cyklonávštěvníka, který přijel poprvé, to celé musí působit dost matoucí a nevstřícným dojmem. Proto je dobře, že si město nechalo vypracovat studii, která řeší kudy a s jakými bezpečnostními prostředky vést páteřní cyklostezku městem. Autor studie zde uplatnil své dlouholeté zkušenosti s návrhy cyklostezek v jiných městech, včetně těch špatných, kdy se typicky stává, že hotová studie je sice obcemi přijata, ale pro svou velkou finanční a technickou náročnost nakonec zůstává „v šuplíku“. Proto ve svém řešení nepoužívá výrazné stavební úpravy, jako rozšiřování úseků cest nebo budování zcela oddělených stezek, ale upřednostňuje vyznačení ochranných pruhů v kombinaci se snížením rychlosti vozidel v exponovaných úsecích. Některá řešení budou možná pro veřejnost zpočátku trochu nezvyklá, ale doufám, že se časem ukáže, že takový způsob provozu je reálný a přínosný pro všechny strany.

Jaká řešení to jsou?

Například vytvoření koridoru pro cyklisty na ulici Nábřeží, vedoucí do lázní. Počítá se zde se vzájemnou ohleduplností jak ze strany cyklistů, tak chodců, kdy ani jedna ze stran by situaci neměla chápat tak, že má na svoji vyznačenou část absolutní nárok, ale naopak používat svoji část s rozvahou. Podobné je to s ochrannými cyklopruhy na silnicích. Víím, že to není moc populární názor, ale řidič auta zkrátka není vlastníkem silnice s neomezeným právem používání. A naopak cyklista musí dodržovat pravidla provozu, a ne svou neukázněností komplikovat už

tak dost těžký život řidičů. Zlepšovat postupně tyto vzájemné vztahy bude asi ještě běh na dlouhou trať.

Jak bude dál projekt postupovat, máte už nějakou představu, kdy by mohl být realizován?

Na poslední červnové pracovní schůzce bylo domluveno, že na dalším zasedání zastupitelstva města bude dán návrh k odsouhlasení provedení první etapy od bývalého sběrného dvora k železničnímu přejezdu u zámku, samotná realizace by mohla proběhnout na jaře 2022. Další úseky by podle finančních možností města měly následovat.

Určitě jste řešili i pokračování cyklostezky mezi Biskupicemi a Polichnem. Můžou se cyklisté už začít těšit, že nebudou muset absolvovat část cesty po rušné silnici?

Propojení cyklostezkou z Uherského Brodu do Luhačovic se zastavilo na výkupu pozemků v Polichně, které někteří majitelé nechtějí prodat. V letošním roce se sice podařilo vyjednat odkup další chybějící části pro realizaci této důležité stavby, to je velký úspěch, není to však kompletní, a tak nezbývá než v jednání s majiteli pozemků pokračovat a snažit se je přesvědčit.

Proběhla už i nějaká jednání v pokračování cyklostezky za přehradu? Třeba spojení s krásně vybudovanými cyklostezkami v okolí Vizovic?

Jednání mimo jiné na toto téma proběhla zejména s Pozlovicemi, na jejichž katastru se přehrada nachází a které s námi přímo sousedí. Bohužel zatím není žádný konkrétní závěr.

Aktuálně je možnost využít úseků dvou cyklostezek ve směru Přehrada – Nevšová – Slavičín – Loučka – Vizovice. Jedná se o asi dvouhodinovou vyjížďku s větším závěrečným převýšením na Doubravě. Pokud by tedy do budoucna byla možnost vybudovat aspoň částečně cyklostezku přes Dolní Lhotu a Sehradice na Loučku, přejezd tímto směrem by se výrazně zkrátil.

Luhačovicko má velký potenciál i v náročných cyklistických trasách s výhledy pro horská kola. Pracujete i s těmito možnostmi? Jezdcům se sportovními ambicemi

nabízí Luhačovice opravdu zajímavé možnosti v podobě chodníčků a stezek, roztroušených po svazích okolních kopců. Asi nejznámější jsou Komonecké stezky, které jsou aspoň částečně zaznamenané ve zmiňované mapce na webových stránkách. Problémem je ale opět jejich značení v terénu a následná údržba. Popularizaci této oblasti se zatím věnují spíše různá zájmová uskupení, např. srdcaři okolo facebookové stránky Cyklotoulky mikroregionem Luhačovské Zálesí, kteří zpřijemňují svými počiny (lesní bar, houpačka, předvánoční setkání) výlety návštěvníků v okolí Komonce.

Budovat, značit a udržovat trailové trasy není jednoduchá ani levná záležitost. Připravují se nějaké novinky v této oblasti?

Když se podívám na oblíbené trailové oblasti, jako Rychlebky nebo Jedovnice, provozovatelem bývají soukromé firmy nebo zájmové spolky. Je to dáno tím, že takové trasy vyžadují v sezoně třeba i každodenní technickou údržbu, je potřeba zaměstnat větší počet lidí, vybudovat zázemí, řešit bezpečnost. To vše pak funguje díky velké finanční podpoře sponzorů, návštěvníků a také dobrovolnické činnosti jednotlivců. Město se v první fázi zatím soustředí na vybudování zmíněné páteřní cyklostezky a její navazující úseky. V oblasti trailů vidím jeho úlohu v podpoře zájmových spolků pracujících v této oblasti, podobně jako se to děje třeba v případě probíhající obnovy Starého

Světlova. Tedy pomocí s organizováním brigád, zprostředkováním případných jednání s vlastníky pozemků nebo sponzory, pořádáním propagačních akcí na daných místech a v neposlední řadě i po finanční stránce.

Jaký máte názor na dnes tolik populární elektrokola?

Hodně záleží na tom, jak jsou využívána. Pro staršího člověka to například může být cesta, jak i nadále zůstat v sedle a nerezignovat na své oblíbené výlety s přáteli, pokud už zdraví nebo kondice trochu pokulhávají. Na opačné straně mám přece jen trochu problém s elektrokoly na traillech. S jejich nástupem je na dřívě jen obtížně dostupných místech mnohdy trochu přelidněno. Myslím, že pokud je to v možnostech cyklisty (a to většinou je), měl by si tato exkluzivní místa trochu námahy „zasloužit“. Proto plně chápu např. provozovatele Rychlebských stezek, kteří podmiňují použití elektrokola určitou věkovou hranicí. V souvislosti s elektrokoly bych se ale chtěl zmínit o další důležité a u nás v Čechách zatím ne moc rozvinuté oblasti – o městské cyklistice. Někteří sousedé na západ a sever od nás už dávno podlehli tomuto kouzlu jednoduchého a zdravého pohybu po městě při cestách do práce, na úřady nebo za zábavou. Když to přeženu – zatímco u nás se ještě stále pomyslně předháníme, kdo přijede do zaměstnání silnějším nebo větším autem, tam není žádnou ostudou, ale naopak téměř věci

osobní hrdosti přijíždět na kole. A tak jsou ráno u cyklosemaforu k vidění majitelé firem v oblecích a kravatách, elegantní dámy v sukničkách a lodičkách, maminky s dětma v sedačkách – to vše na městských kolech, na kterých se díky propracovaným detailům cyklista neušpiní a nemusí mít na sobě nutně elastický dres.

Naše země je výrazně hornatější než cyklistické „velmoci“, jako Dánsko nebo Holandsko, Luhačovice jsou toho hezkým příkladem. Snad proto tu po masovém rozšíření aut vnímáme cyklistiku spíše jen jako volnočasovou aktivitu, a ne i jako praktický dopravní prostředek. A to je velká škoda.

Právě díky elektropohonu se teď otvírá nová možnost vrátit do ulic tento šetrný způsob dopravy, který nezpůsobuje zácpy, problémy s parkováním nebo vážné dopravní nehody. Elektrokola v městském provedení jsou na rozdíl od horských speciálů relativně finančně dostupná, většinou disponují nosičem s košem, kde lze převést i nějaký ten nákup nebo tašku s vybavením pro volný čas.

Jezdit v autě po Luhačovicích z jednoho konce města na druhý několikrát za den je často dost frustrující. Přitom stejná jízda z pohledu cyklisty je výrazně příjemnější. Odpadá starost s místem na parkování i vztek při popojíždění v dopravní špičce. Kolo také donutí člověka trochu zpomalit. Být víc v kontaktu se svým okolím, přírodou, kolemjdoucími známými. Chce to jen vystoupit ze své komfortní zóny, překonat se, otužit, udělat radost svým zádům a kloubům, mít lepší náladu – zkrátka víc si život užít a ne jím jen proletět.

Sám jezdíte na kole, mohl byste našim čtenářům doporučit trasu na nedělní cyklovýlet?

Když slyším neděle, napadá mne spíše pohodovější výlet s možností chvilku posedět a dopřát si něco dobrého. Taková trasa Biskupice – Ludkovice – Maleniska se zastávkou na tomto krásném místě by to mohla splňovat. Ti zdatnější můžou pokračovat přes Starý Světlov na Řetechov, milovníci hladších povrchů se můžou vrátit na Pradliska a odbočkou vlevo zdolat Řetechov také. Pak už záleží, kolik zbývá sil, a třeba zařadit do plánu ještě objíždku přehrady a zakončit tak den u některého z oblíbených stánků.

První světová válka a Luhačovice

Nadační fond Pramen Luhačovice připravil ve spolupráci s Muzeem luhačovického Zálesí a městem Luhačovice v tomto roce exteriérovou výstavu před radnicí věnovanou historii první světové války, jak ji prožívali obyvatelé Luhačovic a jaké důsledky přinesla. Jednotlivé kapitoly výstavy postupně zveřejňujeme v Luhačovických novinách. Do dnešní doby nebyla historie první světové války vzhledem k Luhačovickým odborně zpracována a upřesněna. V uplynulých letech se muzeum ve spolupráci s J. Starým pokusilo o rekapitulaci těchto událostí a na základě veřejné výzvy oslovilo občany, aby pomohli upřesnit historická data o počtu odvedených, raněných a padlých z Luhačovic a blízkých obcí. Luhačovice také nemají pomník svým obětem první světové války ani obětem některých dalších perzekucí a dějinných zvrátů 20. století. Snahy o dějinné rekapitulace by měly vyústit v důstojné uctění těchto obětí.

7. část: Život v Luhačovicích za války

Počátek 20. století představoval zlatý věk kulturního a společenského dění v Luhačovicích. Období rozkvětu však Velká válka přerušila. Jedním ze smutných symbolů útlumu se stal požár Staroněmeckého domu a kolonády na Lázeňském náměstí v lednu 1916.

Světlou výjimkou v luhačovickém dění byl počín pozlovického rodáka, etnografa Antonína Václavíka, který inicioval založení luhačovického muzea. Díky jeho usilovné práci a podpoře ze strany lázní byly shromážděny cenné doklady historie Luhačovického Zálesí a muzeum bylo slavnostně otevřeno v červenci 1918. Scházela se zde také muzejní společnost. Muzeum až do roku 1939 sídlilo v zámečku nad lázeňskou kolonádou.

Muzeum od počátku podporoval i lékař Arnold Kučera, významná postava místního veřejného života. Ten ještě před koncem války v zimě 1918 v Luhačovicích založil buňku České státotvorné demokracie.

Emanuel Vepřek, starosta Luhačovic během 1. světové války, se svojí rodinou

Jednalo se o politickou stranu, která mimo jiné usilovala o samostatný československý stát nezávislý na Rakousku-Uhersku.

Všední i veřejný život se musel přizpůsobit podmínkám první světové války. Lázně se proto zčásti proměnily na lazaret pro raněné vojáky. K tomuto účelu již v září 1914 vedení luhačovických lázní vyčlenilo celkem 140 pokojů po bezmála 300 lůžkách v lázeňských objektech i soukromých vilách. Péči o válečné rekonvalescenty zajišťovali ošetřovatelé z Červeného kříže.

Samotné lázeňství bylo v útlumu. Zatímco těsně před vypuknutím války lázně hostily dva a půl tisíce hostů, v roce 1916 jen 700. V tomto roce dávaly lázně práci 120 zaměstnancům. Nutno však dodat, že kromě obživy přinášel, byť utlumený, lázeňský ruch místním obyvatelům i komplikace. Lázeňští hosté si mohli dovolit přeplácat již tak drahé a nedostatkové potraviny a zboží, čímž docházelo k dalšímu zdražování a nouzi.

Život místním lidem ztěžovalo také šíření nakažlivých chorob. Na jaře 1915 se v kraji rozšířila epidemie spály doprovázená spalničkami. Chorobě v Luhačovicích podlehla

jedna žákyně. Spála a spalničky se šířily hlavně mezi dětmi, a tudíž během března až června došlo k úplnému uzavření školy.

Mnohem větší nákaza nejen náš kraj teprve čekala. V červnu 1918 se v českých zemích poprvé objevila španělská chřipka, nicméně první zmínky o této nákaze jsou v prameňech zmiňovány až na podzim, tedy během druhé vlny, která byla výrazně silnější. V pozlovické farnosti nemoci podlehl mnoho mladých lidí včetně tří školáků. Z toho důvodu opět došlo k pozastavení výuky během října a listopadu 1918 (obvykle však pouze na 2 týdny).

Jiné nemoci se naopak dařilo potlačovat, ať už osvětou mezi obyvateli, či očkováním. Proti neštovicím byli během podzimu 1914 a jara 1915 na Zlínsku povinně očkovaní lidé do 50 let. Např. v Ludkovicích se obvodnímu lékaři z Luhačovic, Eduardu Slánskému, během jednoho dne v květnu 1915 podařilo naočkovat více než 430 obyvatel.

Zlatý věk veřejného a kulturního života doprovázený větší ekonomickou stabilitou se do Luhačovic vrátil až řadu let po skončení války.

Barbora Čandová

Anketa

Jak jste strávili toto léto a jak jste si pohodu užili v Luhačovicích?

V Luhačovicích jsme už po několikáté a užíváme si krásnou atmosféru toho klidného lázeňského města. Pro nás je to z hektické Ostravy vzácné. To si užíváme asi nejvíc. Dnes jsme si užili procházku do Pozlovic a tak. Na přehradu, trochu se tu toulat po okolí. Zahraničí nás neláká, není potřeba, kvůli těm opatřením je to i složité.

Renata Pražáková Pekařová, Ostrava

Určitě jsem si užil v Luhačovicích letní kino, byla to zajímavá nabídka filmů, relaxace je vždy taky zájít na přehradu. Na dovolenou jsem nejel do zahraničí, byli jsme se známými na jižní Moravě, Pálava, vinné sklípky... Do zahraničí jsem nejel, nebyl jsem ještě plně očkován a nechtěl jsem řešit nějaké testy a karantény. Teď jsem už díky zdejšímu očkovacímu centru

naočkován, tak už v klidu plánuju zimní dovolenou.

Karel Fridrich, Luhačovice

Já nejsem příliš typ na hromadné akce, jsem raději u bazénu než mezi mnoha lidmi na nějaké akci, což s malými dětmi

v horku někdy ani nejde, takže pouť nebo letní kino mě moc nelákají. Děti si ale příjemně užily tábora s DDM a teď tu jsou na „anglickém“ táboře. Na dovolenou do zahraničí jsme za současné situace raději nejeli. Navštívili jsme Lednici, přijde mi, že tam je trochu víc aktivit pro děti, jejich rozšíření tady bych ocenila nebo třeba víc možností placení kartou, což tady také v řadě restaurací nejde.

Zuzana Svitáková, Luhačovice

Já jsem trávil léto pracovně, nikde jsme zatím nebyli, moc práce! Asi ani kvůli těm opatřením nikam do zahraničí nepojedeme. Ale na pouti tady jsme byli. Ten program Luha sobě byl hezký, bylo to zajímavější než v minulých letech.

Hynek Skok, Luhačovice

Máme malého syna, bude mít rok a půl, tak ty možnosti jsou omezené. Občas na výletech, ale jinak nic moc. V Luhačovicích s ním chodíme hlavně na hřiště. Stihli jsme ale začátkem léta během procházky i festival Luhovaný Vincent. Šli bychom i do letního kina, ale to je už složitější s hlídáním. Na dovolenou pojedeme až v září, do Adršpachu, do zahraničí ne. Ne kvůli omezením, ale spíš protože s malým si to někde moc daleko nedokážu představit.

Petra Horáková, Luhačovice

Jsme tu teprve pár dnů, takže jsme si to tu první trochu obešli, byli se podívat na přehradě, prošli město, kolonádu. Jsme tu s rodinou na rekreačním pobytu. Ještě uvidíme, kam se podíváme dál, když tak se zeptáme na recepci, rádi nám tam poradí. Jinak jsme letos zahraničí nevolili, jsme tady, možná se podíváme po Luhačovicích ještě do dalších částí republiky.

Petr Sládek, Blovce (Plzeňsko)

Respondentů se 11. srpna ptal Nikola Synek

Svatá Ludmila

16. září uplyne 1100 let od mučednické smrti české patronky svaté Ludmily. Tato pozoruhodná žena může být pro všechny ženy v dnešní době velkou inspirací. Hodnoty, kterými jsou rodina, výchova, bezpečná opora se v dnešním světě vytrácejí. Dcera knížete Slavibora, manželka Bořivoje, babička a vychovatelka svatého Václava, žila sice v jiné době, ale moudrá vychovatelka, vlídná a trpělivá opora rodiny

s nekompromisními postoji může být vzorem všem maminkám i babičkám. Je také patronkou vinařů, učitelů a vychovatelů. Na obrazech bývá zobrazena v dlouhém plášti se závojem, který je symbolem její mučednické smrti. Ludmila je jméno slovanského původu a znamená lidu milá. Dříve velmi oblíbené jméno se pomalu vytrácí. Lidušek ubývá, v Luhačovicích bylo naposledy pojmenováno děvčátko jménem Ludmila v roce 1992. V současnosti zde žije 91 Líd. Zatímco ještě v roce 1999 bylo toto jméno desátým nejoblíbenějším a v

naší republice bylo 103 136 Ludmil, v roce 2016 už jméno pokleslo na 39. místo a bylo jenom 72 750 nositelek tohoto jména. Více o svaté Ludmile se můžete dozvědět na www.svatoludmila.cz, případně se vydat 18. září na Národní svatoludmilskou pouť na Tetín.

Wellness centrum Jiný svět na dosah

neděle – čtvrtek | pátek – sobota
14:00 – 21:00 | 14:00 – 22:00

Rezervace: 577 682 756 | www.HotelAlexandria.cz

 ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA 211
MINISTERSTVA VNITRA ČR

nově
až 1500 Kč
na očkování pro dítě

až 5 000 Kč
na očkování pro
čtyřčlennou rodinu

Přihlaste se k nám do **30. září 2021**

Klientská centra

Zlín - Vavrečkova 7074

Uherský Brod - Pořadí 2283 (OD KVANTO)

www.211.cz

Výhra
pro vaše
zdraví

Pohřební služba **U Sv. Petra**

Luhačovice, Masarykova 120, kancelář v provozu

Nepřetržitá služba:

tel. 721 226 048

POLUSS
Veškeré zednické práce
Rekonstrukce domů
Zateplování fasád
Obklady a pokládka zámkové dlažby

František Hrnčířik
Luhačovice, Masarykova 263
Tel. 731 457 602
e-mail: poluss@centrum.cz

 Charitní pečovatelská služba přijme:
**terénní pečovatelku
a pracovníci pro rozvoz obědů**

Požaduje řidičský průkaz skupiny B, aktivní řidič
Nástup možný ihned
Další informace na www.luhacovice.charita.cz

**Kontakt: Mgr. L. Semelová, tel.: 731 402 043,
e-mail: lenka.semelova@luhacovice.charita.cz**

POHŘEBNÍ SLUŽBA AGNES LUHAČOVICE
Nově otevřená kancelář:
denně 8.30–15.00 hodin

Masarykova ulice 175, telefon NON STOP:
774 182 311, 705 182 311

www.agnesub-pohrebnictvi.cz